

Het-andere-Kroatië

Van Opstap naar Ilek

Wijnvelden, folklore en oorlogsgebied

Tekst en foto's: Kyril Kuitert

Bijna alle toeristen in Kroatië gaan naar de kust. Jammer, want ook het binnenland heeft veel te bieden. Wij maakten een wandeltocht dwars door de noordoostelijke regio Slavonië. We passeerden oorlogsgebied, wijngaarden, natuurgebieden, slaperige dorpjes en historische steden. En passeren ten slotte ons ongens aan rijpe kersen.

Vanuit de Kroatische hoofdstad Zagreb reisden we in ruim vier uur met een comfortabele bus naar de provinciehoofdstad Osijek. Dan met de bus naar Beli Manastir en een taxi naar de grensovergang bij Udrar. Het eerste stuk van de wandeltocht

gaat langs een aantal rustige dorpen waar we ook onze vreugde de eerste overvolle kersenvelden onwarsen. Wat een paradijs! In juni, juli en augustus kan een wandelaar onderweg zijn buik voleren aan sappige kersen, moerbeien en pruimen, terwijl in september en oktober de druiven rijp zijn.

Het pad biedt af en toe mooie doorkijkjes naar een zijarm van de Donau. In de middag lopen we een keuvel op met akkers, wijngaarden en mooi uitzicht; bij keider weer kun je ook ver in Hongarië en Servië kijken. Vanaf deze hoogte is goed te zien hoe dunbevolkt Kroatië is; anderhalf keer zo groot als Nederland en maar 4,5 miljoen mensen. Daarbij is Slavonië een van de meest dunbevolkte en arme regio's van het land. Er is veel landbouw omdat een groot deel van de regio ook een vruch-

bare laagvlakte bestaat: de Pannonische vlakte. Naast de rivieren en heuvels zijn de honderden jaren oude bossen van zo omringd kenmerkend voor het landschap. De eerste nacht zijn we de enige gasten in de kleurrijke boerderijaccommodatie in Zmajevac. We kunnen er niet even maar op een kwartier lopen ligt het wijndomein Podrum Josi Vina, waar je heerlijk en betaalbaar kunt eten. En uiteraard wijn proeven. Bekende kwaliteitswijnen uit deze regio zijn: traminac, riesling en graševina. Sporadisch worden deze ook in Nederland aangeboden. Vanaf Zmajevac loopt het pad voor lange tijd over de dijk van de Donau. Aan de noordzijde ligt het Donau-Dráva National Park (Kopački Rit in het Kroatisch), een van de grootste woudlands van Europa. Vooral vogelliefhebbers komen hier aan hun trekken. Er zijn 293 vogelsoorten in het gebied waar geno-

Het wordt een heerlijke, stille nacht doordrongen van de geur van bloeiende lindebomen

men, meer dan 78% van het Kroatisch. Zo zijn er witte ridders, zwarte ootervoers en zeearenden.

Slapen in Tito's kasteel

In de namiddag arriveren we bij Dvornac Tikves, het oude jachthuis van Josip Broz Tito, de Joegoslavische politicus en partijleider. Tegenwoordig is hier een informaticacentrum over Kopački Rik. Wij installeren ons in de eenvoudige kamers van het recent opgeknapte fraaie gasenverblijf. Koningen en presidenten gingen ons voor...

Toe onze verbazing krijgen we om zes uur de sleutel van het verblijf overhandigd, waarna de bekeerder in de auto stapt en wegrijdt. We blijken deze nacht helemaal alleen op het landgoed te zijn! Het wordt een heerlijke, stille nacht doordrongen van de geur van bloeiende lindebomen. Met onderweg een zwemschip in de rivier en een lunch op een aangenaam terras, vervolgen we onze wandeltocht langs de Donau toe in Osijek. Het fort en de 'Oude Stad' van Osijek zijn zeker een bezoek waard. Vanaf 1526 was Osijek een strategisch belangrijke stad voor de Oosmaanse troepen, die onderweg waren naar Boedapest en Wenen. Zij bouwden hier toe in acht dagen een acht kilometer lange brug van boomstammen over de rivier Drava en de achterliggende moerassen. Dit werd toenertijd internationaal als achtste wereldwonder beschouwd. De Oostenrijkers bouwden begin 18e eeuw verder aan het oude fort, met als basis het patroon van Nederlandse vestingen. In de 19e en 20e eeuw kwam Osijek (weer) toe economische bloei; hier van gewogen prachtige barokke en art nouveau panden. Een wandeling aan beide zijden van de rivier de Drava is de moeite waard; ze zijn verbonden middels een gratis voetgangersbrug en een voetgangersbrug. En voor wie de ver-

Tito's oude jachthuis, nu hotel

moeide wandelen en wilt u rusten is er aan de westzijde een vrij toegankelijk stadstrand.

Oude tradities

Osijek biedt een ruime keuze aan overnachtingsmogelijkheden, van vijfsterrenhotel tot jeugdkerk. Wij kiezen voor Hotel Mursa, gebouwd in die typisch communistische stijl: wat somber en sober maar functioneel. We lopen de volgende ochtend vroeg door de buitenwijken van Osijek en langs een drukke weg richting Klisa. De omgeving doet nogal Hollands aan: we lopen de rest van de dag over velden langs dijken en kanalen met naar beide zijden wijds uitzicht. Na wat rondvragen vinden we Bobova een slaapplek bij een gasvrij Servisch boerengedruin. De eigenaren spreken alleen Kroatisch maar gelukkig komt een schoone om langs die vloeiend Duits spreekt. De rest van de avond huizen we naar (oorlogs)verhalen onder het genot van flessen Radler, een mengsel van bier en Spritz.

koningen en presidenten gingen ons voor...

Oude tradities zijn in deze regio goed bewaard gebleven. Traditionele klededracht is nog steeds in ieder huis te vinden en familierecepten worden van generatie op generatie doorgegeven. De eessaft van Slavonië, en dus ook van ons gasgedruin, biedt veel vlees, vooral ham en worst. Gelukkig is er ook voor de vegetariërs voldoende keuze, zoals de eenpansgerecht een graten bobanac (bruine bonen) en fi paprika (vis). Daarbij mag een glaasje Rakia, pruimenbrandewijn, natuurlijk niet ontbreken. Die drankje kan ook van druiven worden gemaakt en wordt na desillatie soms gemengd met kruiden, honing, walnoten of zure kersen. Na een vorstelijk ontbijt lopen we in de mist erlangs verschillende kanalen. Een kudde druipende schapen met verbaasd uitzichtende konden komt ons tegemoet. Als wij een praukje met de herder maken blijken de honden echter geheel ongevaarlijk.

Mooi doorkijkje op de Donau

Het pad gaat verder langs de Donau met zijn kavenactiviteiten en bedrijventerrinen toe in de binnestad van Vukovar. De regio rondom Vukovar was het gebied met de hevigste gevechten tijdens de Kroatische Onafhankelijkheidsstrijd van 1991 tot 1995. Bij de Servische belegering werd de stad ernstig verwoest. Het is goed om je dat van tevoren te realiseren want het is nogal confronterend. Een groot deel van de stad is ondertussen opnieuw opgebouwd maar er staan nog steeds gebouwen met kogelgaten en andere vernielingen. De kapotgeschoten wachposten worden, als aandenken aan deze periode, bewaard in zijn voegtafelde staat gelaten. Wij laten het plaatselijke pension links liggen en installeren ons in het comfortabele viersterrenhotel Lav. In het vriendelijke centrum kun je langs de rivier flaneren en lekker eten. Kroaten zijn sowieso echte levensgenieters; met een beetje mooi weer zien de terrassen overvol. Er is een interessant museum in het kasteel.

Mooie doorkijkjes op de Donau

Vanaf Vukovar volgt het pad ons goed mogelijk de hoge oever van de Donau naar het noorden. Het gaat afwisselend over karrensporen, akkers en langs de doorlopende weg. Regelmatig biedt het pad mooie doorkijkjes op de Donau en bijna elk dorp heeft een winkeltje of café. En ook volop historie. vlakbij Vukovar ligt bijvoorbeeld de archeologische vindplaats Vučedol, een nedertanding van tussen 3.000 en 2.200 v. Chr. Het archeologische belang van deze locatie is zo groot dat een compleet cultuur uit de Steentijd genoemd is naar deze plaats. Aan de rand van Opačevac slapen wij in de agrotouristische accommodatie Budimka, omgeven door wijn- en fruitgaarden. De zeven rustieke kamers kijken op een tuin die vervolgens weer fantasieus uitzicht over de Donau biedt.

Vanaf Opačevac tot eindpunt Bok volgt het pad deels de doorlopende aanweg. Wie

produceren. Wie het wat eenvoudiger wil doen kan naar familiehotel 'Dunar', direct aan de oever van de Donau. Hier is tevens een uitstekend restaurant met terras aan de rivier.

Vanaf het oude fort gaat de wandelroute nog een stukje verder tot de brug over de Donau richting de Servische grensplaats Bačka Palanka. Wij willen de route graag van grens (Hongarije) tot grens (Servië) lopen dus staan we op midzomernacht om

We snappen niet dat hier ooit een oorlog heeft gewoed...

vier uur op om precies naar het midden van de grensbrug over de Donau te lopen. De zon komt op. We worden er stil van. De sfeer is zo vredig dat we niet snappen dat hier ooit een oorlog heeft gewoed... ■

PRAKTISCHE INFORMATIE

In de regio Slavonij heerste een gematigd landklimaat met koelere winters, warme zomers en gedurende het hele jaar kans op een slag. Een regenjas of poncho is dus noodzakelijk terwijl ook petje en zonnebrandcrème niet in de rugzak mogen ontbreken.

De beschreven route kan zonder tent worden gelopen. Het vriendelijke toeristenbureau in Osijek biedt desgewenst hulp bij het reserveren van accommodaties: www.trosijek.hr.

Tips voor wie nog wat meer van de omgeving wil zien:

- Boven de stad Slavoniski Brod ligt het grootste barokke fort uit de 18e eeuw. Het wordt momenteel gereconstrueerd maar is al wel toegankelijk.
- Voor het echte ontspannen zijn er natuurlijke thermale baden in de stad Blatovac. Per bus te

bereiken vanaf Osijek.

● In Bakovo (spreek uit Czjakovci), ten zuiden van Osijek, is een mooie kathedraal. Daarnaast worden er aan de rand van de stad Lippizanners paard getraind. In juli is er een folk- en boerderijfestival.

Selva's Trail is Knežić

De gelopen route van Hongaarse tot Servische grens is ruim 150 kilometer, de dagafstanden lagen tussen 15 en ruim 30 km. De route is onderdeel van de Sultán's Trail, een nieuw langafstandswandelpaai van Wenen naar Istanbul, en beweegwaard met stickers en turkooizen pijlen. www.sultastrail.com.

geen zin heeft om daar langs te lopen kan de bus nemen. In het rustige stadje Ilok is voldoende te bekijken: de middeleeuwse oude stad heeft een kerk, klooster en park. Hier vindt u ook het fraaie, regionale museum in het gerestauteerde Odeskalchi kasteel. Het toont de archeologische, culturele, historische en sociale ontwikkelingen van Ilok en zijn omgeving, inclusief aandacht voor de 1e en 2e Wereldoorlog en de recente oorlog. Ook wordt er moderne kunst getoond. Bij accommodatie 'Old wine cellars' kunt u niet alleen luxe slapen en eten maar u kunt er ook een rondleiding door de antieke wijnkelders krijgen, die overigens nog steeds uitstekende wijn

Onderaanzicht op het steden

Fiets en Wandelbeurs

Duitsland is Themaland met extra aandacht voor de verrassende fiets- en wandelmogelijkheden bij onze oosterburen.

Duitsland
Altijd gastvrij

11 & 12 februari 2012 10 - 17 uur
Amsterdam RAI

Fiets en Wandelbeurs

www.fietsenwandelbeurs.nl

De grootste beurs voor fietsers en wandelaars, die alles biedt wat nodig is voor een geslaagde tocht of vakantie. Informatie over routes, kamperen, accommodaties, fietsen, gps en oriëntatie, nieuwe materialen, de mooiste bestemmingen, arrangementen, een groot fietsparcours: het is er allemaal te vinden.

Laat je op de beurs adviseren door ervaren reizigers, leer van de fiets- en wandelworkshops en beleef avontuurlijke reizen in boeiende ladingen.

